

کاهش اختلال وسواس در بیماران زن مبتلا به اختلال وسواس فکری جبری

امیرحسین چهره^۱

^۱ کارشناس ارشد روان شناسی عمومی، amirhoseinch76@gmail.com

چکیده - پژوهش حاضر با هدف بررسی اثربخشی پروتکل ترکیبی درمان مبتنی بر پذیرش و تعهد (ACT) برای اختلال وسواس اجباری (OCD) و ACT بر زمینه بین فردی زوجین بر بهبود وسواس ارتباطی بیماران زن مبتلا به اختلال وسواس فکری- اجباری رابطه ای انجام شد. (ROCD). مواد روش ها: مطالعه حاضر به صورت یک مطالعه تک آزمودنی با طرح پایه چندگانه به منظور بررسی اثربخشی پروتکل ترکیبی ACT برای OCD و زوج ها بر بهبود ROCD در زوج های ایرانی انجام شد. نمونه، دانشجویان متاهل شاغل به تحصیل در دانشگاه های تهران در سال ۱۳۹۸ با تشخیص ROCD بودند. در درمان ترکیبی ACT برای OCD و زوجین، دو بیمار. در ACT برای OCD، دو بیمار، و ACT برای زوج ها، دو بیمار مورد مطالعه قرار گرفتند که به طور تصادفی در این درمان ها جایگزین شدند. ابزارهای تحقیق شامل پرسشنامه علائم وسواسی-اجباری جدید مرتبط با شریک (New PROCISI) و پرسشنامه وسواسی-اجباری جدید رابطه (ROCI جدید) بود. نتایج: نمرات سطوح متوسط، متوسط، نسبی و مطلق شرکت کنندگان از مرحله پایه تا مرحله درمان در هر دو PROCISI جدید و ROCI جدید کاهش یافت. همچنین، به جز شرکت کنندگان ۵ و ۶، بقیه شرکت کنندگان از ابتدای شروع تا درمان تغییرات پایداری در هر دو پرسشنامه نشان دادند. میانگین کاهش پایه (MBLR) و شاخص تغییر قابل اعتماد (RCI) افرادی که ACT ترکیبی را دریافت کردند بهتر از افرادی بود که سایر اشکال ACT را دریافت کردند. نتیجه گیری: درمان ترکیبی ACT برای OCD و زوج ها مؤثرترین روش برای کاهش امتیاز PROCISI جدید و ROCI جدید نسبت به دو درمان دیگر است. کلید واژه- اختلال وسواس، وسواس فکری، وسواس فکری جبری.

مقدمه

ذهنی غیرقابل قبول و ناخواسته تلقی می شوند و اغلب فرد به دلیل وقوع و یا محتوای آنها احساس گناه و خجالت می کند (۱). علائم وسواس فکری اجباری (OC) متمرکز بر رابطه، مانند سایر علائم OCD، تنها به دنبال درمان همراه با پریشانی ناتوان کننده قابل توجه است. ROCD معمولاً دیر تشخیص داده می شود زیرا افراد مبتلا به این اختلال معتقدند که چنین تجربیاتی، حتی اگر ناراحت کننده باشند، بخشی طبیعی از رابطه ای است که در حال شکل گیری است و منعکس کننده مشکلات طبیعی زندگی است. علاوه بر این، افراد مبتلا به ROCD معمولاً زمانی که بی ثباتی رابطه را تجربه می کنند به دنبال درمان هستند. بنابراین می توان گفت فردی که از علائم ROCD رنج می برد نیاز به مداخلات خاصی دارد (۱). شواهد قابل قبولی مبنی بر اثربخشی درمان شناختی-رفتاری (CBT) برای OCD وجود دارد (۶-۲)، اما همه به این درمان پاسخ مناسبی نمی دهند و بسیاری از این بیماران یا این درمان را قطع می کنند یا پس از اتمام درمان علائمی را بروز می دهند. (۳،۷). نتایج مطالعات مختلف حاکی از آن است که برای باقی ماندن بیماران مبتلا به

دورون و همکاران (۱) موضوع جدیدی از OCD به نام اختلال وسواس فکری-اجباری رابطه (ROCD) پیشنهاد کرده اند. علائم ROCD از وسواس متمرکز بر ویژگی های همسر (مانند شک در مورد هوش و شایستگی اجتماعی همسر) و رابطه با همسر (مانند شک در مورد دوست داشتن همسر) و همچنین طیف وسیعی از رفتارهای اجباری مانند چک کردن مکرر (مثل تکرار مکرر) متغیر است. بررسی احساس فرد نسبت به همسر خود، مقایسه (مانند مقایسه ویژگی های همسر با دیگران)، خنثی سازی (مانند تجسم لحظات شاد با همسر) و اطمینان خاطر. وسواس و رفتارهای اجباری مرتبط با ROCD منجر به پریشانی می شود و اغلب بر عملکرد اجتماعی و شغلی فرد و سایر زمینه های زندگی تأثیر می گذارد. به عنوان مثال، مشاغل ذهنی در مورد ارتباط، اغلب خود-دییستونیک هستند، به این معنی که با درک فرد از رابطه با همسرش در تضاد هستند یا ممکن است با ارزش های درونی او در تضاد باشند. این تعارضات